

Sygn. akt *XVII AmE 406/18*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	Sędzia SO Anna Maria Kowalik
Protokolant –	Starszy sekretarz sądowy Joanna Preizner

po rozpoznaniu 12 stycznia 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **Skarbu Państwa - Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 9 sierpnia 2018 r. Nr (...)

1. oddala odwołanie;

2. zasądza od Skarbu Państwa - Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmE 406/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 9 sierpnia 2018 r. Nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej Prezes URE, pozwany), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2018 r., poz. 771, 650, 685 i 755) (dalej p.e.) w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 23 lipca 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r. Nr 133, poz. 924) (dalej Rozporządzenie) oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.) w związku z art. 30 ust. 1 p.e., po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego orzekł, że Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we W. (dalej GDDKiA Oddział we W.) w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego w Ż. ((...)-(...) Ż.), naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 p.e. i za to działanie na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. wymierzył Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we W. karę pieniężną w wysokości 9 654 zł.

Od powyższej Decyzji Skarb Państwa - Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad złożył odwołanie, w którym wniósł o uchylenie Decyzji w całości, ewentualnie o zmianę Decyzji poprzez odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej, a w przypadku uznania, że nie ma podstaw do uchylenia decyzji w całości lub części- o obniżenie kary pieniężnej. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od Prezesa URE kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, jak też dopuszczenie dowodu z następujących dokumentów, znajdujących się w aktach sprawy:

- pisma z dnia 10 sierpnia 2015 r.,
- wydruku korespondencji e-mail z dnia 12 sierpnia 2015 r.,
- załącznika nr 1 do pisma z dnia 10 maja 2016 r. znak (...),

na okoliczność ich treści oraz na okoliczności wskazane we fragmentach uzasadnienia, przy których zostały powołane, w tym m.in. dostosowania się przez powoda do ograniczeń poboru energii, podjęcia przez powoda należytych działań w celu realizacji nałożonego obowiązku, znikomej szkodliwości czynu powoda.

Przedmiotowej Decyzji powód zarzucił naruszenie:

1. art. 56 ust. 1 pkt 3a w związku z art. 11 i art. 11d ust. 3 p.e. poprzez błędne zastosowanie, a w konsekwencji bezzasadne nałożenie na powoda kary pieniężnej;
2. art. 56 ust. 6 p.e. poprzez nieuwzględnienie podczas ustalania wysokości kary pieniężnej wszystkich określonych w nim przesłanek, w szczególności pominięcie przy wymiarze wysokości kary dyrektywy w postaci uwzględnienia dotychczasowego zachowania powoda oraz niezasadne przyjęcie znacznego stopnia szkodliwości czynu powoda, skutkujące uwzględnieniem przez organ jedynie okoliczności obciążających powoda, z jednoczesnym pominięciem okoliczności łagodzących mających wpływ na obniżenie wymiaru kary;
3. art. 56 ust. 6a p.e. poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji nieodstąpienie od wymierzenia kary w sytuacji, gdy z całokształtu okoliczności sprawy wynika, że stopień szkodliwości czynu był znikomy, a powód bezzwłocznie zaprzestał naruszania prawa.

W uzasadnieniu odwołania powód podważył możliwość nałożenia na niego kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. wobec tego, iż jak podał po pierwsze przepis ten przewiduje karę tylko w razie niestosowania się do wymienionych w nim ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3, podczas gdy ograniczenia z 10 i 11 sierpnia 2015 r. zostały wprowadzone przez (...) S.A. na mocy art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., stąd nie podlegają regulacji art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., a po drugie zakres podmiotowy tego ostatniego przepisu został wyznaczony szeroko i nie zawęża kręgu podmiotów odpowiedzialnych do odbiorców rozumianych zgodnie z definicją art. 3 pkt 13 p.e. Powód podniósł przy tym, iż również Rozporządzenie nie reguluje kto jest podmiotem odpowiedzialnym za nieprzestrzeganie ewentualnych ograniczeń, gdyż jest to materia ustawowa. Nadmienił także, że Rozporządzenie nie zawiera definicji odbiorcy. Z tego powód wywiódł, iż zarówno na gruncie ustawy jak i Rozporządzenia brak jest podstaw do twierdzenia, iż odpowiedzialność za nieprzestrzeganie ograniczeń ponosi odbiorca w rozumieniu art. 3 pkt 13 p.e. z uwagi na fakt zawarcia umowy z przedsiębiorstwem energetycznym, nie zaś podmiot będący faktycznym, końcowym odbiorcą energii, który nie stosuje się do ograniczeń w jej poborze.

Powód stwierdził ponadto, że gdyby przyjąć, że miało miejsce przekroczenie ograniczenia poboru wprowadzonego przez (...) S.A. w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. a ustawa pozwala na nałożenie kary na powoda nie zaś faktycznego, końcowego odbiorcę energii, to podkreślenia wymaga, iż przekroczenie było nieznaczne i istniało tylko w początkowym stadium obowiązywania ograniczeń, a następnie zostało całkowicie zniwelowane, co według powoda stanowi o znikomym stopniu szkodliwości czynu. Powód zwrócił jednocześnie uwagę na niecodzienny charakter wprowadzonych ograniczeń oraz niezwłocznie podjęte przez niego działania w celu podporządkowania wprowadzonym ograniczeniom. Powód wskazał, iż w świetle powyższego Prezes URE powinien odstąpić od

wymierzenia przedmiotowej kary, ewentualnie zmniejszyć jej wymiar, gdyż orzeczona kara jest nieadekwatna do stopnia szkodliwości popełnionego czynu.

Pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki złożył odpowiedź na odwołanie, w której wniósł o: oddalenie odwołania; dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania administracyjnego na okoliczność prawidłowości zaskarżonej Decyzji; zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Skarb Państwa- Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad jest zarządcą autostrady (...) na odcinku Z.- K.. W pasie drogowym tego odcinka autostrady znajdują się grunty, które zostały przeznaczone na dwa miejsca obsługi podróżnych, tj. MOP Ż. i MOP Ż.. W marcu 2011 r. Skarb Państwa- Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad oddał w 20- letnią dzierżawę (...) S.A. w K. (obecnie (...) Oddział w Polsce) ww. nieruchomości gruntowe w celu wzniesienia na nich budynków i urządzeń dla utworzenia rzeczonych miejsc obsługi podróżnych (dowód: pismo GDDKiA k. 9 akt adm.; umowy dzierżawy k. 56- 72, 73- 89 akt adm.; pismo (...) k. 95 akt adm.).

W tej sytuacji GDDKiA Oddział we W. zawarł z dzierżawcą 26 maja 2011 r. porozumienie, w którym ustalono, że po podpisaniu przez wydzierżawiającego nowej umowy na dostawę energii rozliczanie między stronami zużywanej przez dzierżawcę energii elektrycznej będzie się odbywało na podstawie wskazań licznika zasilania głównego dla obu MOP-ów pomniejszanych o wskazania podlicznika energii elektrycznej dla oświetlenia pasa rozdziału autostrady (...) w obrębie tych MOP-ów. W konsekwencji w oparciu o faktury wystawiane przez T. Sprzedaż GDDKiA Oddział we W., Wydierżawiający dokonywał stosownych wyliczeń i wystawiał refaktury dzierżawcy (dowód: pismo GDDKiA k. 9 akt adm.; porozumienie k. 43 akt adm.; faktury k. 48- 54 akt adm.).

W dniu 27 czerwca 2011 r. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we W. zawarła z (...) Sp. z o.o. Umowę sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji – umowę kompleksową nr (...) dla zasilania MOP III Ż. w której § 4 ust. 1 pkt I.3 ppkt a) określono od stycznia 2012 r. moc umowną na poziomie 531 kW oraz Umowę sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji – umowę kompleksową nr (...) dla zasilania MOP III Ż., w której § 4 ust. 1 pkt I.3 ppkt a) określono od stycznia 2012 r. moc umowną na poziomie 480 kW. W § 4 ust. 8 obydwu Umów zawarto postanowienie, iż Klient zamawiający moc umowną powyżej 300 kW może być włączony do planów ograniczeń poboru energii elektrycznej wprowadzanych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa- Klient zobowiązany jest ograniczyć pobór mocy obciążeń dobowych, zgodnie z zaleceniami Sprzedawcy i poleceniami (...) (dowód: umowy z załącznikami i aneksami k. 11- 30, 31- 41, 96- 104, 105- 113 akt adm.).

(...) Oddział w Polsce zwrócił się do (...) o rozdzielanie każdej z ww. umów na dwa podmioty- dzierżawcę i GDDKiA, ale (...) wyjaśnił, że wymagałoby to dokonania zmiany granicy własności, a w tym celu niezbędne byłoby wystąpienie przez GDDKiA z wnioskiem o wydanie nowych warunków przyłączenia i poniesienie przez wnioskodawcę kosztów związanych z przebudową sieci. Ostatecznie GDDKiA nie wystąpił z przedmiotowym wnioskiem (dowód: pismo GDDKiA k. 9 akt adm.; pismo (...) k. 95 akt adm.).

Pismem z dnia 31 lipca 2014 r., wysłanym listem zwykłym, (...) S.A. przesłał GDDKiA Oddział we W. plan wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązujący od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. dla punktu poboru w Ż. (pismo wraz z planem k. 46, 114 akt adm.; wykaz korespondencji wychodzącej k. 115 akt adm.). W planie uwzględniono moc umowną na poziomie 1,010 MW (1010 kW) oraz moc bezpieczną na poziomie 0,050 MW (50 kW).

W dniu 11 sierpnia 2014 r. GDDKiA Oddział we W. przekazał dzierżawcy drogą elektroniczną ww. plan wprowadzenia ograniczeń poboru energii (dowód: e-mail wraz z planem ograniczeń k. 47- 48 akt sąd.).

(...) S.A. (dalej: (...) S.A.” albo (...)) w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskim poziomem wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d p.e. wprowadzając, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 p.e., od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Tego samego dnia o godzinie 7:55 i 19:55 pojawiły się komunikaty w Programie (...) informujące o wprowadzonych ograniczeniach (okoliczność niesporna).

Jednocześnie, w dniu 10 sierpnia 2015 r., wobec poinformowania GDDKiA Oddział we W. przez dostawcę energii o przedmiotowych ograniczeniach, GDDKiA wystosował do dzierżawcy pismo zawiadamiające o tych ograniczeniach, które nadał pocztą (dowód: pismo GDDKiA z 10 sierpnia 2015 r. k. 54 akt sąd.; pismo GDDKiA z 29 czerwca 2017 r. k. 10 akt adm.).

Oprócz tego, 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11c ust. 3 p.e., powiadomiły Ministra Gospodarki i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 p.e., tj. w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r.

Rada Ministrów pozytywnie rozpatrzyła wniosek Ministra Gospodarki wydając 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

W korespondencji e-mailowej z 12 sierpnia 2015 r. skierowanej do (...) Oddział we W., nawiązując do wprowadzonego w całym kraju ograniczenia w dostawach i poborze energii, poinformował o konieczności bezwzględnego stosowania się do obowiązujących stopni zasilania energetycznego kraju (dowód: e-mail k. 49 akt sąd.).

Na wezwanie Prezesa URE (...) S.A. (...), do którego sieci przyłączony jest GDDKiA Oddział we W., pismem z 10 maja 2016 r. przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się GDDKiA do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego w Ź. ((...)-(...) Ź.) (dowód: k. 3-4 akt adm.).

W wyniku analizy ww. dokumentów Prezes URE powziął podejrzenie, że GDDKiA Oddział we W., we wskazanym przez (...) obiekcie, nie dostosował się do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Mając na względzie powyższe, pismem z 22 maja 2017 r. Prezes URE zawiadomił GDDKiA Oddział we W. o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej, wzywając jednocześnie do zajęcia stanowiska w sprawie, tj. w szczególności do złożenia wyjaśnień dotyczących powodów niedostosowania się do wprowadzonych ograniczeń, a także nadesłania kopii wszelkich dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. Ponadto Prezes URE wezwał GDDKiA Oddział we W. do ustosunkowania się do przekazanych mu informacji, otrzymanych przez Prezesa URE od (...), wskazujących na stopień niedostosowania się przez GDDKiA do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz wezwał ten podmiot do przedstawienia jeszcze innych informacji i dokumentów (dowód: zawiadomienie k. 1- 2 akt adm.).

W piśmie z 29 czerwca 2017 r. powód przedstawił Prezesowi URE swoje stanowisko w sprawie, załączając stosowne dokumenty (dowód: pismo z załącznikami k. 8- 89 akt adm.). Powód wskazał w nim, że: „Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we W. podnosi, że to nie wobec niej - lecz wobec (...) Oddział w Polsce, ul. (...), (...)-(...) K. (dawniej: (...) S.A. w K.) -powinno zostać wszczęte przedmiotowe postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie obowiązku stosowania się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej w punkcie poboru Ź., (...)-(...) Ź.. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad z mocy ustawy jest zarządcą autostrady (...) na odcinku Z. - K.. W pasie drogowym tego odcinka autostrady (...) znajdują się grunty, które w projekcie przeznaczone zostały na dwa Miejsca (...) Podróżnych kat. III - M. Ź. i MOP Ź.. W marcu 2011 r. te nieruchomości gruntowe wydierżawione zostały na okres 20 lat na rzecz (...) S.A. w K. (obecnie: (...) Oddział w Polsce) w celu wzniesienia na nich przez tego dzierżawcę budynków, budowli i urządzeń niezbędnych stosownie do odpowiednich przepisów szczególnych do utworzenia dwóch miejsc obsługi podróży oraz do utrzymania, używania i pobierania pożytków. W trakcie wznoszenia tych obiektów budowlanych i urządzeń dzierżawca wystąpił do (...) o zawarcie odrębnej umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej dla punktu poboru Ź.. Jednakże (...) odmówił temu wnioskowi tłumacząc się, o ile nas pamięć nie myli, brakiem możliwości technicznych zawarcia takiej umowy z dzierżawcą. Wobec takiego stanowiska (...), wydierżawiający z dzierżawcą uzgodnili rozliczanie energii elektrycznej zużywanej przez dzierżawcę na podstawie wskazań licznika zasilania głównego dla MOP Ź. i MOP Ź. pomniejszych o wskazania podlicznika energii elektrycznej dla oświetlenia pasa rozdziału autostrady (...) w obrębie tych dwu MOP-ów. I tak od roku 2011 do dnia dzisiejszego stroną umowy z (...) dla punktu poboru Ź. pozostaje GDDKiA Oddział we W., który refakturuje dzierżawcę według faktycznego zużycia energii elektrycznej w jego obiektach i urządzeniach - To wym. dzierżawca zatem jest odbiorcą końcowym energii elektrycznej faktycznie zużywanej w punkcie poboru Ź. i tylko on zatem mógł i miał obowiązek zastosować się do przedmiotowych ograniczeń w poborze energii elektrycznej z sierpnia 2015 r. To na dzierżawcy ciąży zatem odpowiedzialność za ewentualne przekroczenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej w tym punkcie poboru.

Z ostrożności procesowej, na wypadek gdyby Prezes URE z jakichkolwiek względów nie podzielił powyższej argumentacji, że to wobec (...) Oddział w Polsce, ul. (...), (...)-(...) K. (dawniej: (...) S.A. w K.) - powinno zostać wszczęte i prowadzone przedmiotowe postępowanie w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie obowiązku stosowania się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej w punkcie poboru Ź. -Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we W. wnosi o odstąpienie od wymierzenia kary na podstawie art. 56 ust. 6a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j.: Dz.U. z 2017r., poz. 220 z późn. zm.) z uwagi na znikomy stopień szkodliwości przedmiotowego naruszenia prawa oraz z uwagi na to, że (...) Oddział w Polsce niezwłocznie, jeszcze przed otrzymaniem jakiegokolwiek wezwania od (...) lub (...) S.A., dostosował swoje zużycie energii elektrycznej do obowiązujących wtedy ograniczeń w poborze. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we W., a ściśle jego miejscowa jednostka organizacyjna – Rejon w L., zawiadomiła dzierżawcę o wprowadzonych przez (...) S.A. przedmiotowych ograniczeniach w poborze energii elektrycznej pismem nadanym pocztą w pierwszym dniu ich obowiązywania (10.08.2015 r.) oraz dodatkowo drogą poczty elektronicznej w dniu 12.08.2015 r. Przekroczenia w poborze energii elektrycznej po stronie (...) Oddział w Polsce miały miejsce tylko w dwóch pierwszych dniach obowiązywania przedmiotowych ograniczeń i przy tym w ilościach stosunkowo niewielkich.”

Następnie pismem z 22 września 2017 r. Prezes URE wezwał (...) m.in. do ustosunkowania się do stanowiska powoda oraz przedłożenia konkretnych dokumentów (dowód: pismo k. 92 akt adm.), na co uzyskał odpowiedź w piśmie z 27 listopada 2017 r. (dowód: pismo z załącznikami k. 95- 115 akt adm.). (...) wskazał w nim, że: „Odnosząc się do poruszanej przez GDDKiA kwestii wydierżawienia nieruchomości innemu podmiotowi oraz zawierania umów, (...) S.A. potwierdza, że otrzymał zapytanie o możliwość technicznego rozdzielenia zarządu sieci energetycznej należącej do GDDKiA. (...) informuje, że sposób zasilania w energię elektryczną przedmiotowego obiektu odbywa się w całości wewnętrznymi sieciami średniego napięcia należącymi do GDDKiA, z miejscem rozgraniczenia dostarczania energii elektrycznej oraz własności urządzeń w tym samym miejscu, czyli na słupie nr (...) linii (...). Powyższa granica jest zgodna ze zrealizowanymi warunkami przyłączenia do sieci elektroenergetycznej. (...) S.A pragnie wyjaśnić, że w omawianym przypadku mamy do czynienia z jednym obiektem, zasilanym przez dwie stacje transformatorowe (...) oraz (...), wraz z układami pomiarowymi po stronie średniego napięcia w każdej z nich. Dla każdej ze stacji zawarto

z GDDKiA osobne umowy z określeniem tego samego miejsca rozgraniczenia własności. Odbiorca występował z zapytaniem o rozdzielenie każdej z umów na dwa podmioty: dzierżawcę i GDDKiA. (...) S.A. wyjaśniał, że wymagałoby to dokonania zmiany granicy własności, a w tym celu niezbędne byłoby wystąpienie przez zainteresowanego z wnioskiem o wydanie nowych warunków przyłączenia i poniesienie przez wnioskodawcę kosztów związanych z przebudową sieci. GDDKiA nie wystąpiła do (...) z tego typu wnioskiem i była jedynym odbiorcą energii elektrycznej w przedmiotowym obiekcie w okresie wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej, tj. w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r.”

Pismem z 29 listopada 2017 r. Prezes URE wezwał GDDKiA Oddział we W. do nadesłania informacji o osiągniętych przez niego w 2017 r. przychodach (dowód: k. 117 akt adm.), a w piśmie z 27 kwietnia 2018 r. organ nadmienił o oczekiwaniu na informację o wysokości przychodów (...) Oddziału we W. za rok ubiegły (dowód: k. 118 akt adm.). W reakcji na powyższe GDDKiA Oddział we W. przy piśmie z dnia 6 czerwca 2018 r. przesłał rachunek zysków i strat dotyczący 2017 r. (dowód: pismo z załącznikiem k. 119- 120 akt adm.).

Następniezawiadomiono GDDKiA Oddział we W. o zakończeniu postępowania dowodowego w przedmiotowej sprawie oraz wyznaczono mu 7-dniowy termin na zapoznanie się z zebrany w sprawie materiałem dowodowym oraz na złożenie ewentualnych uwag i wyjaśnień (dowód: zawiadomienie k. 122 akt adm.).

9 sierpnia 2018 r. Prezes URE wydał zaskarżoną Decyzję.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych w trakcie postępowania administracyjnego i sądowego, których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżona Decyzja jest słuszna i ma oparcie w przepisach prawa. Natomiast podnoszone przez powoda zarzuty w zdecydowanej części nie są trafne, stąd nie mogą skutkować uchYLENIEM Decyzji, czy jej zmianą.

Przede wszystkim należy podnieść, iż opisywane w Decyzji naruszenie obowiązku stosowania się do ograniczeń w poborze energii elektrycznej mające miejsce w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do punktu poboru w Ż. objęte jest dyspozycją przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e., natomiast powód ponosi na gruncie tego przepisu odpowiedzialność za przedmiotowe naruszenie.

Zgodnie z przepisem art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

W rozpoznawanej sprawie Prezes URE zarzucił powodowi niezastosowanie się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 p.e.

Stosownie do treści tego ostatniego przepisu, **„W okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.”**

Z kolei zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 p.e. w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła. W razie wystąpienia takiej sytuacji Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła (art. 11 ust. 7 p.e.).

Zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej może powstać w szczególności w następnym:

- 1) działań wynikających z wprowadzenia stanu nadzwyczajnego;
- 2) katastrofy naturalnej albo bezpośredniego zagrożenia wystąpienia awarii technicznej w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.);
- 3) wprowadzenia embarga, blokady, ograniczenia lub braku dostaw paliw lub energii elektrycznej z innego kraju na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub zakłóceń w funkcjonowaniu systemów elektroenergetycznych połączonych z krajowym systemem elektroenergetycznym;
- 4) strajku lub niepokojów społecznych;
- 5) obniżenia dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości, o których mowa w art. 9g ust. 4 pkt 9, lub braku możliwości ich wykorzystania. (art. 11c ust. 1 p.e.).

W przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;

2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. (art. 11c ust. 2 p.e.).

Operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7. (art. 11c ust. 3 p.e.).

Reasumując, w razie powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

a) po pierwsze, może wprowadzić ograniczenia w dostarczeniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jej części do czasu wejścia Rozporządzenia, o którym mowa w art. 11 ust. 7 p.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin;

b) po drugie, niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki oraz Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie rozporządzenia.

W rozpoznawanej sprawie (...) skorzystały z obu uprawnień, tj. w dniach 10-12 sierpnia 2015 roku wprowadziły ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej oraz powiadomiły Ministra Gospodarki o konieczności wprowadzenia ograniczeń na dłuższy okres. Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Okoliczność, iż doprecyzowanie okresu na jaki OSP może wprowadzić przedmiotowe ograniczenia znajduje się w treści art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e., nie oznacza, że nie zostały one wprowadzone na podstawie art. 11d ust. 3 p.e. Treść przedmiotowych regulacji prawnych tj. art. 11 c ust. 2 pkt 2 oraz art. 11 d ust. 3 p.e. pozostaje w ścisłym związku, albowiem dopiero łączna ich treść określająca podstawę do wprowadzenia ograniczenia przez OSP w okresie

występowania zagrożenia tj. art. 11 d ust. 3 p.e. oraz możliwy okres, czemu służy art. 11c ust. 2 pkt 2, którego stosowanie jest możliwe już w sytuacji powstania zagrożenia, umożliwi skuteczne wprowadzenie przedmiotowego ograniczenia przez OSP, tj. w ściśle ograniczonym czasie i na ściśle określonym terytorium.

W świetle powyższego OSP posiadała kompetencję do wprowadzenia przedmiotowych ograniczeń w poborze energii w myśl art. 11d ust. 3 p.e., zaś okres i zakres terytorialny ich obowiązywania, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 p.e. wprowadzono od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 roku z informacją o zgłoszonej konieczności wprowadzenia dalszych ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7 p.e. Jak już bowiem wskazano, OSP mogło wprowadzić przedmiotowe ograniczenia do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 p.e., lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Wskazać przy tym należy, iż jedynie realizacja działań z zachowaniem przedstawionej wyżej kolejności umożliwiła uzyskanie podstawowego celu powołanej ustawy, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego w kraju.

Zatem przepis art. 11d ust. 3 p.e. stanowi samoistną materialnoprawną podstawę do wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej a niezastosowanie się do nich przez podmioty do tego zobowiązane jest sankcjonowane karą pieniężną określoną w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. Tym samym przekroczenie poboru energii nie tylko w dniach od 12 do 31 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywało rozporządzenie Rady Ministrów w kwestii ograniczeń, ale również w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. kiedy obowiązywały ograniczenia wprowadzone przez OSP na mocy art. 11d ust. 3 p.e., jest zagrożone karą pieniężną z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e.

Podkreślenia przy tym wymaga, że w art. 56 ust. 1 p.e. karą pieniężną objęto wiele czynów, w tym czyn z pkt 3a, toteż wskazano ogólnie, że karze pieniężnej podlega ten „kto” dopuszcza się wymienionych w punktach tego ustępu deliktów. Takie uregulowanie należy zatem uznać za adekwatne dla potrzeb sformułowania zbiorczego przepisu dotyczącego odpowiedzialności za różne naruszenia. Natomiast wskazówka kto faktycznie ponosi odpowiedzialność za naruszenie wymienione konkretnie w art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. zawarta jest w treści tego punktu, który stanowi, że karę ponosi ten kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3, zaś jak wynika z ich treści to odbiorca powinien się do wprowadzonych ograniczeń podporządkować, tak więc to niedostosowanie się odbiorcy jest penalizowane.

Najdobitniej wskazuje na to unormowanie z art. 11 ust. 6 i 6a p.e., zgodnie z którym Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń, określając zwłaszcza: sposób wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła, umożliwiający odbiorcom tej energii i ciepła dostosowanie się do tych ograniczeń w określonym czasie; rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła; zakres i okres ochrony odbiorców przed wprowadzonymi ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła. Wobec tego ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obejmują co do zasady odbiorców, a Rozporządzenie określa szczegółowe warunki wprowadzania ograniczeń i ewentualne wyłączenia odbiorców spod ograniczeń. Natomiast odbiorcą w rozumieniu art. 3 pkt 13 p.e. jest każdy kto otrzymuje lub pobiera paliwa lub energię na podstawie umowy z przedsiębiorstwem energetycznym.

Z tymi przepisami skorelowana jest treść Rozporządzenia, gdyż choćby w myśl § 5 pkt 1 Rozporządzenia ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej dotyczą odbiorców energii elektrycznej - dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, ustalona została powyżej 300 kW, czyli jak w przypadku powoda. Nie ulega zatem wątpliwości, że to umowa sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji jest kluczowa w kontekście zaliczenia odbiorcy (którego definicja w Prawie energetycznym odwołuje się właśnie do pobierania energii wobec zawarcia stosownej umowy) do tej grupy, która podlega ograniczeniom, a w konsekwencji ponoszącej ewentualną odpowiedzialność za niedostosowanie do tych ograniczeń.

Tym samym, wobec zawarcia przez GDDKiA Oddział we W. dwóch Umów sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji – umów kompleksowych, w oparciu o które otrzymywał i pobierał energię w punkcie poboru w Ż. i

na podstawie których objęty został planem ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w obiekcie w Ż. na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r., to on ponosi odpowiedzialność z art. 56 ust. 1 pkt 3a p.e. Należy przy tym bowiem zaznaczyć, że to GDDKiA Oddział we W. zobowiązał się w § 4 ust. 8 przedmiotowych Umów, w przypadku włączenia go do planów ograniczeń, do ograniczenia poboru mocy obciążeń dobowych, zgodnie z zaleceniami sprzedawcy i poleceniami (...). Nie ma więc znaczenia, że (...) Oddział w Polsce jest dzierżawcą nieruchomości w Ż., w której posadowiono MOP-y pobierające energię, której to koszty rozliczane są między wydzierżawiającym a dzierżawcą.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że jak wynika z twierdzeń (...) podniesionych w piśmie z 27 listopada 2017 r. (k. 95 akt adm.) istniała możliwość rozdzielenia ww. umów w ten sposób, iż umowy na dostawę energii zawarły również (...) Oddział w Polsce, w związku z czym stałyby się wówczas podmiotem praw i obowiązków z nich wynikających, bezpośrednio odpowiedzialnym na ich podstawie, ale wymagałoby to zmiany granicy własności oraz wystąpienia z wnioskiem o wydanie nowych warunków przyłączenia i poniesienie kosztów związanych z przebudową sieci. GDDKiA jednak na takie działanie się nie zdecydował, pozostając jedyną stroną umów z dostawcą energii dotyczącą punktu poboru w Ż., a zatem jedynym odbiorcą w tej lokalizacji, co ma określone skutki prawne.

Z materiału dowodowego wynika, że GDDKiA Oddział we W. nie dostosował się do wprowadzonych na podstawie art. 11 i 11d ust. 3 p.e ograniczeń w poborze energii.

Niedostosowanie miało miejsce w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 roku, co zostało ustalone i stwierdzone przez Prezesa URE w Decyzji, w której oznaczono wartości przekroczeń poboru dla punktu poboru w Ż. i obliczono karę w oparciu o łączne przekroczenie mocy w tych dniach. Prezes URE kierował się przy tym informacjami uzyskanymi od (...) bazującymi na planie wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązującym od 1 września 2014 roku do 31 sierpnia 2015 roku dla ww. punktu poboru.

Podkreślenia wymaga, iż niedostosowanie się przez GDDKiA Oddział we W. do ograniczeń wystąpiło mimo, że komunikaty na temat wprowadzenia ograniczeń ogłoszone zostały w radiu- począwszy od 10 sierpnia 2015 r., o godzinie 7:55 i 19:55 w programie (...). Wynika to z § 12 ust. 2 Rozporządzenia ustanawiającego generalny sposób powiadomienia o obostrzeniach drogą radiową w komunikatach energetycznych właśnie w programie(...) o godzinie 7^(55) i 19^(55), podczas gdy § 12 ust. 1 Rozporządzenia zakłada, że ograniczenia w poborze energii elektrycznej są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania. Jak wynika ponadto z § 12 ust. 3 Rozporządzenia dodatkowe powiadomienia, przekazywane inną drogą niż radiowa, stosuje się w przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, operatorzy powiadamiają wówczas odbiorców indywidualnie w formie pisemnej lub w sposób określony w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, albo za pomocą innego środka komunikowania się w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości. Przy czym tylko indywidualne powiadomienia, o których wyżej mowa są obowiązujące w pierwszej kolejności w stosunku do komunikatów radiowych, a zatem nadrzędne, o czym stanowi § 12 ust. 4 Rozporządzenia.

Niewątpliwie GDDKiA Oddział we W. o wprowadzonych ograniczeniach wiedział i został o nich poinformowany 10 sierpnia 2015 r. bezpośrednio przez dostawcę energii, na co wskazał sam w treści pisma z 10 sierpnia 2015 r. skierowanego do (...) Oddział w Polsce (k. 54 akt adm.). Tym samym powinien podporządkować się nakazom ograniczeń mocy stosownie do zaordynowanych stopni zasilania, czego nie uczynił.

Niezastosowanie się przez GDDKiA Oddział we W. do tych nakazów należy zatem uznać za naruszenie prawa. Usprawiedliwieniem dla tego zachowania nie może być okoliczność, iż faktycznie od wielu lat nie wprowadzano ograniczeń w poborze energii. GDDKiA Oddział we W. powinien wdrożyć polecenia stosownego obniżenia poboru, nawet jeśli stanowiły one pewne zaskoczenie.

Zaistniała zatem przesłanka do nałożenia na GDDKiA Oddział we W. przez Prezesa URE- jako organ wymieniony w art. 56 ust. 2 p.e.- kary pieniężnej, która ma charakter obligatoryjny.

Przechodząc do wymiaru kary Sąd zważył, iż stosownie do przepisu art. 56 ust. 3 p.e. wysokość kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 1-38, nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym (...). Zgodnie natomiast z ust. 6, ustalając wysokość kary pieniężnej, Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe. Ponadto, według ust. 6a Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek.

Oceniając stopień szkodliwości czynu w świetle art. 115 § 2 kk, wobec braku definicji legalnej tego pojęcia w Prawie energetycznym, Sąd musiał wziąć pod uwagę, że GDDKiA Oddział we W. przekraczał pobór energii w punkcie poboru w Ż. w dniu 10 i 11 sierpnia 2015 r. Do przekroczeń doszło pierwszego dnia w godzinach od 11 do 23, czyli niedostosowanie miało miejsce praktycznie przez cały dzień, podczas gdy wartość przekroczenia dopuszczalnego poboru mocy wyniosła wtedy łącznie aż 2,5476 MW. Drugiego dnia przekroczenia miały miejsce od godziny 11 do 16, czyli w ciągu 5 godzin, podczas gdy wartość przekroczenia dopuszczalnego poboru mocy wyniosła wtedy łącznie 0,6706 MW. Łączne przekroczenie z dwóch dni wyniosło 3,2182. Zakres tego przekroczenia jest więc niebagatelny.

GDDKiA Oddział we W. nie stosując się do ograniczeń wprowadzonych ze względu na wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d p.e., dokonując w okresie trudnych warunków zewnętrznych- niskiego stanu wód i upałów mających przełożenie na to bezpieczeństwo- przekroczenia poboru energii w powyższym zakresie, w sposób bezpośredni oddziaływał negatywnie na bezpieczeństwo energetyczne kraju. Pomimo bowiem, że krajowy system elektroenergetyczny (KSE) funkcjonował dalej skutkiem działania GDDKiA mogło być wystąpienie rzeczywistego zagrożenia w pracy całego KSE.

Zagrożenie dla pracy KSE jest potęgowane jeśli również inni odbiorcy nie stosują się do ustalonych ograniczeń w poborze energii, dlatego tak ważne jest podporządkowanie poszczególnych odbiorców wprowadzonym restrykcjom. Nie można zatem nie rozpatrywać naruszenia GDDKiA w kontekście niebezpieczeństwa jakie niesie choćby jednostkowe nieznaczne przekroczenie poboru energii przyczyniające się do ogólnego wzrostu przekroczeń wpływających na pracę KSE. Wobec więc tego, że nawet nominalnie niewysokie przekroczenie przekłada się na ryzyko doprowadzenia do zakłócenia tak istotnego dla całego kraju systemu, należało uznać, że przekroczenia jakich dopuścił się GDDKiA Oddział we W. nie były znikomo szkodliwe, ich stopień szkodliwości jest znaczny, zwłaszcza, że doszło do nich w ciągu dwóch pierwszych dni obostrzeń kiedy zaordynowano największe ograniczenia poboru energii z uwagi na wyjątkowo newralgiczną sytuację w tym czasie.

Powyższe nie oznacza odpowiedzialności zbiorowej, ponieważ powód odpowiada tylko za przekroczenia, których dopuścił się indywidualnie. Jedyne waga tych przekroczeń jest potęgowana w perspektywie skutków jakie mogą wystąpić w KSE stanowiącym niejako „system naczyń połączonych”, przez co może dojść do tzw. blackout-u, czyli awarii i kompletnego odcięcia energii mającego daleko idące konsekwencje.

Z tego względu odstąpienie od nałożenia na GDDKiA Oddział we W. kary na podstawie ww. przepisu art. 56 ust. 6a p.e., zgodnie z którym Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek, nie było możliwe.

W kwestii zawinienia trzeba natomiast podnieść, iż GDDKiA Oddział we W. nie został uznany za podmiot chroniony przed wprowadzanymi ograniczeniami, jak choćby szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego (§ 6 ust. 1 Rozporządzenia), toteż miał zastosować się do wprowadzonych ograniczeń, a faktycznie spowodować podporządkowanie się tym ograniczeniom. Nie można przy tym stwierdzić, aby powód pozostawał bez wpływu na wdrożenie ograniczeń w poborze energii przez (...) Oddział w Polsce, który bezpośrednio użytkując MOP w Ż. korzystał w tym obiekcie z energii elektrycznej. GDDKiA Oddział we W. podejmował bowiem nawet w tym zakresie działania, ale uznać je należy za niewystarczające. Wprawdzie już w dniu 10 sierpnia 2015 r., od kiedy obowiązywały ograniczenia, GDDKiA wystosował do (...) Oddziału w Polsce pismo dotyczące ograniczeń, ale było to zwykłe pismo informacyjne i nadał je pocztą (k. 54 akt sąd., k. 10 akt adm.), co należy uznać za postępowanie nieadekwatne w tym sensie, że nie gwarantowało dotarcia wiadomości w odpowiednio krótkim czasie i szybkiej reakcji dzierżawcy. Dopiero 12

sierpnia 2015 r. GDDKiA Oddział we W. wysłał do dzierżawcy, drogą elektroniczną, pismo stanowiące o konieczności bezwzględnego stosowania się do obowiązujących stopni zasilania energetycznego kraju (k. 49 akt sąd.).

W dalszej kolejności stwierdzić trzeba, że GDDKiA Oddział we W. nie podjął możliwych działań ostrożnościowo-prewencyjnych, w tym nie ustalił na przyszłość postępowania, które pozwoliłoby na wdrożenie przyjętych dla niego planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii. Wprawdzie GDDKiA przekazał (...) rok wcześniej, w korespondencji e-mailowej z dnia 11 sierpnia 2014 r., plan wprowadzenia ograniczeń poboru energii elektrycznej w Ż. na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. (k. 47- 48 akt sąd.), tym niemniej nie podjął innych działań, w tym nie zawarł z nim żadnych ustaleń umownych przykładowo obwarowanych karami, które zapewniłyby realne podporządkowanie temu planowi przez dzierżawcę w razie wprowadzenia ograniczeń. W ocenie Sądu świadczy to o braku należytej staranności powoda, który z uwagi na wykonywaną działalność powinien wykazać się dużą zapobiegliwością.

Jeśli chodzi o dotychczasowe zachowanie podmiotu Sąd zgodził się zaś z powodem, iż Prezes URE nie powinien ograniczać się do twierdzenia, iż nie ma możliwości oceny zachowania odbiorcy w aspekcie wcześniejszego wykonywania przez niego obowiązku związanego z wprowadzeniem ograniczeń w poborze energii ze względu na pierwszy przypadek wprowadzenia ograniczeń pod rządami ustawy Prawo energetyczne, ale powinien zbadać w szczególności w tej sytuacji, czy GDDKiA Oddział we W. dopuścił się w ogóle w przeszłości naruszeń Prawa energetycznego i jego karalność w tym zakresie. Sąd uznając zatem zarzut powoda wobec tego, że art. 56 ust. 6 p.e. odnosi się generalnie do oceny dotychczasowego zachowania podmiotu, w związku z czym należało zbadać przestrzeganie przez GDDKiA Oddział we W. norm Prawa energetycznego w ogóle, to jednak tego typu uchybienie Prezesa URE nie może spowodować zmiany Decyzji.

Mając bowiem na uwadze limit kary określony treścią art. 56 ust. 3 p.e. Sąd uznał, że kara w wysokości 9 654 zł będzie adekwatna do wysokości przekroczenia nawet w razie przyjęcia dotychczas nienagannego zachowania (...) Oddziału we W.. Wysokość kary pieniężnej stanowi bowiem iloczyn 3 000 zł i łącznego przekroczenia mocy odpowiadającej MW w poszczególnych godzinach doby (3,2182 MW x 3 000 zł). Wartość mnożnika wynika z tego, iż pozwany wziął pod uwagę poziom najwyższej możliwej ceny rozliczeniowej za 1 MWh energii elektrycznej na rynku bilansującym, tj. 1 500 zł (odnotowanej 7 stycznia 2016 roku), której należałoby się spodziewać przy ograniczonej podaży energii elektrycznej w okresie 10- 31 sierpnia 2015 roku. Podstawa wymierzenia kary została zaś zawężona wyłącznie do godzin, kiedy nastąpiło niedostosowanie (...) Oddziału we W. do ograniczeń i do stopnia w jakim to niedostosowanie miało miejsce.

W ocenie Sądu zastosowany algorytm nie tylko prowadzi do ustalenia kary proporcjonalnej do zakresu naruszenia, ale jednocześnie wobec jego wykorzystywania do obliczania kary w każdym przypadku naruszenia przez odbiorców ograniczeń w poborze energii służy przejrzystości i zapobiega dysproporcjom.

Zdaniem Sądu wymierzona kara nie jest nadmiernie uciążliwa dla powoda, jest odpowiednia do charakteru popełnionego czynu oraz skutków naruszenia obowiązujących norm. Kara ta nie wpłynie ponadto na pogorszenie kondycji finansowej (...) Oddziału we W. oraz jego płynności finansowej i pozostaje we właściwej proporcji do uzyskanego przez niego w poprzednim roku podatkowym przychodu wynoszącego (...) zł.

W ocenie Sądu kara ustalona w tych granicach spełni swoje podstawowe cele w zakresie oddziaływania szczególnego na powoda, jak również funkcję prewencji ogólnej. Warto w tym miejscu podkreślić, że kara administracyjna nie stanowi odpłaty za popełniony czyn, lecz ma charakter środka przymusu służącego zapewnieniu realizacji wykonawczo – zarządzających zadań administracji agregowanych przez pojęcie interesu publicznego (tak Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 31 marca 2008r., sygn. akt SK 75/06, OTK-A 2008, Nr 2, poz. 30). Wskazać przy tym należy, iż kara w nałożonej wysokości 9 654 zł, adekwatna do zakresu stwierdzonego naruszenia będzie na tyle dolegliwa, aby spełniła swoje funkcje- represyjną i zapobiegawczą sprawiając, że GDDKiA Oddział we W., jako podmiot ukarany będzie stosował się do obowiązującego porządku prawnego, a także wychowawczą oddziałując zniechęcająco na innych przedsiębiorców do podejmowania działań niezgodnych z prawem.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z uwagi na nieuwzględnienie odwołania, powoda należało uznać za stronę, która przegrała proces i zasądzić od niego na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 720,00 zł ustalone w oparciu o § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

Sędzia SO Anna Maria Kowalik